

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ПРОБЛЕМ МАТЕМАТИЧНИХ МАШИН І СИСТЕМ**

ЗАТВЕРДЖЕНО
рішенням Вченої ради
ІПММС НАН України
від 16 травня 2024 р.,
протокол № 8

Положення
про проведення науково-педагогічної практики
здобувачів ступеня доктора філософії
в Інституті проблем математичних
машин і систем НАН України

КИЇВ 2024

1. Загальні положення

1.1. Положення про проведення науково-педагогічної практики здобувачів ступеня доктора філософії Інституту проблем математичних машин і систем Національної академії наук України (далі – Положення) є основним нормативним документом, що регламентує порядок проведення науково-педагогічної практики здобувачами ступеня доктора філософії (далі здобувачі) з відривом та без відриву від виробництва

1.2. Дане Положення розроблене відповідно до чинного законодавства України та внутрішніх нормативних документів, які регламентують діяльність Інституту проблем математичних машин і систем НАН України (далі Інститут), а саме:

- Закону України «Про вищу освіту» № 1556-VII від 01.07.2014 (зі змінами);

- Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 № 261 (зі змінами);

- Наказу МОН України від 08.04.1993 № 93 «Про затвердження Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України»;

- Статуту Інституту проблем математичних машин і систем НАН України;

- Положення про організацію освітнього процесу з підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в Інституті проблем математичних машин і систем НАН України;

- Освітньо-наукової програми 122 «Комп'ютерні науки».

1.3. Науково-педагогічна практика (далі – практика) є невід'ємною складовою освітньо-наукової програми здобувачів в аспірантурі Інституту.

1.4. Базою для проходження практики є науковий відділ Інституту, за яким наказом директора Інституту закріплюється здобувач для проходження практики.

- Здобувачі можуть самостійно, за погодженням з науковим керівником, підбирати для себе базу практики і пропонувати її для використання за таких умов: - забезпечення цією базою виконання програми практики та індивідуального завдання здобувача;

- побажання здобувача повинно бути обґрунтовано заявою на ім'я директора Інституту, до якої додається лист з відповідної установи зі згодою прийняти особу для проходження практики.

2. Мета і завдання науково-педагогічної практики

2.1. Метою практики є оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності.

2.2. Основними завданнями практики є:

- закріплення і поглиблення теоретичних знань, отриманих під час навчання в аспірантурі;

- набуття досвіду проведення усіх форм організацій освітнього процесу і видів навчальних занять;

- застосування ефективних методик викладання навчальних дисциплін;
- імплементація власних наукових розробок в освітній процес;
- розвиток професійно-педагогічних здібностей на основі досвіду практики.

2.3. В процесі проходження практики здобувачі повинні опанувати наступні компетентності:

- здатність застосовувати сучасні методології, методи та інструменти експериментальних і теоретичних досліджень у сфері комп'ютерних наук, сучасні цифрові технології, бази даних та інші електронні ресурси у науковій та освітній діяльності;
- здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті у сфері комп'ютерних наук.

2.4. У процесі проведення практики здобувачі мають розвинути та закріпити вміння:

- визначати актуальні наукові та практичні проблеми у сфері комп'ютерних наук, глибоко розуміти загальні принципи та методи комп'ютерних наук, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері комп'ютерних наук та у викладацькій практиці;
- вивчати, узагальнювати та впроваджувати в навчальний процес інновації комп'ютерних наук;
- організовувати і здійснювати освітній процес у сфері комп'ютерних наук, його наукове, навчально-методичне та нормативне забезпечення, застосувати ефективні методики викладання навчальних дисциплін.

2.5. В процесі практичної діяльності ведення навчальних занять повинні бути розвинуті вміння сформулювати навчально-виховну мету, адекватного вибору типу і виду занять, використання різних форм організації навчальної діяльності: діагностики, контролю та оцінки ефективності навчальної діяльності.

2.6. В ході відвідування занять викладачів навчальних дисциплін здобувачі мають ознайомитися з різними способами структурування і представлення навчального матеріалу, способами активізації навчальної діяльності, особливостями професійної риторики, з різними способами та прийомами оцінювання навчальної діяльності.

3. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ЗМІСТ НАУКОВО - ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

3.1. Згідно з навчальним планом підготовки здобувачів практика проводиться для здобувачів IV року навчання в 7 семестрі.

Загальний обсяг практики складає 60 годин (2 кредити ЄКТС).

80% практики складає навчально-методична робота (підготовка занять, методична робота, відвідування та аналіз занять, проведення консультацій тощо).

20% загального часу практики відводиться на аудиторне навантаження.

3.2. Загальну організацію практики здобувачів і контроль за її проведенням в Інституті здійснює випускова кафедра. До початку практики для кожного здобувача формується наказ на проведення практики, де визначаються терміни проходження практики, керівник від Інституту та науковий відділ Інституту.

3.3. Здобувач разом із керівником практики за участю наукового керівника розробляє індивідуальний план проходження практики з урахуванням специфіки його наукової роботи та наявних можливостей баз практики.

3.4. Відповідальність за організацію, проведення, контроль і підведення підсумків практики покладається на керівника практики за участю наукового керівника здобувача.

3.5. Керівник практики зобов'язаний:

- забезпечити чітку організацію, планування та облік результатів проходження практики;
- затвердити загальний план-графік проведення практики, його місце в системі індивідуальної роботи здобувача;
- добирати тематику занять для проведення практики;
- надавати методичну допомогу в плануванні та організації навчальної взаємодії;
- контролювати роботу здобувача, відвідувати заняття та інші види його роботи, вживати заходів щодо ліквідації недоліків в організації практики;
- підготувати відгук на звіт здобувача про проходження практики.

3.6. Зміст практики здобувачів передбачає такі види діяльності:

- знайомство з організацією навчального процесу здобувачів ступеню доктора філософії в аспірантурі Інституту;
- вивчення досвіду викладання співробітниками Інституту та викладачами вищих навчальних закладів навчальних дисциплін, які входять до освітньо-наукової програми;
- відвідування лекцій і практичних занять викладачів; обговорення з викладачами використаних методів, методичних знахідок тощо;
- розробка плану та змісту навчальних занять за тематикою згідно з завданням керівника практики, методична робота з дисципліни;
- підготовка конспекту лекції (практичного, лабораторного заняття), обговорення його з керівником практики;
- самостійне проведення навчальних занять з дисципліни (лекцій, семінарів, практичних занять) з здобувачами другого року навчання;
- підготовка матеріалів практики та звіту.

3.7. Здобувач може представити документи про проходження практики у іншому навчальному закладі, якщо його робота пов'язана з педагогічною діяльністю, а саме: він працює викладачем або асистентом викладача, проводить лекції або практичні заняття у закладах вищої освіти чи наукових установах, галузевих курсах підвищення кваліфікації тощо. В цьому випадку здобувач представляє відповідну довідку де має бути засвідчена кількість проведених занять та їх якість.

4. Звітна документація та форма контролю

4.1. Після завершення практики здобувач подає такий пакет документів:

- індивідуальний план проходження практики, затверджений керівником практики здобувача (*Додаток 1*);
- звіт про проходження практики, підписаний здобувачем, науковим керівником здобувача та керівником практики від установи, в якій проходила практика (*Додаток 2*). Звіт містить перелік проведеної під час практики роботи

(перелік проведених навчальних занять, методичної роботи, перелік відвіданих занять тощо);

- відгук керівника практики про проходження практики.

4.2. У двотижневий термін після завершення практики здобувач подає належним чином оформлену звітну документацію до відділу аспірантури Інституту.

4.3. Зазначена документація зберігається в особистій справі здобувача, знаходить відображення в його індивідуальному плані і розглядається під час чергової атестації.

4.4. Підсумковий контроль з практики відбувається у формі заліку. Результат заліку вноситься в заліково-екзаменаційну відомість.

4.5. Здобувач, який отримав негативну оцінку під час контрольних заходів з оцінювання рівня знань та компетентностей за результатами проходження практики, відраховується з аспірантури Інституту.

5. Права та обов'язки здобувача, який проходить практику

5.1. Здобувач має право:

- з усіх питань, які виникають під час проходження практики, звертатись до керівника практики та свого наукового керівника;

- під час проходження практики здобувач за попередньою домовленістю відвідувати навчальні заняття, що проводяться співробітниками Інституту або фахівцями вищих навчальних закладів з метою вивчення методики викладання, знайомства з педагогічним досвідом;

- проводити під час практики за погодженням із завідувачем відділу методичні, педагогічні та інші наукові експерименти за матеріалами свого дослідження.

5.2. Здобувач зобов'язаний:

- сумлінно виконувати всі завдання, передбачені програмою практики;

- виявляти високу відповідальність, старанність, творчу ініціативу, організованість, дисциплінованість, педагогічний такт;

- підпорядковуватися правилам внутрішнього розпорядку Інституту, розпорядженням адміністрації та керівника практики від Інституту;

- протягом 10 робочих днів після закінчення практики надати звітну документацію завідувачу аспірантурою Інституту.

6. Прикінцеві положення

6.1. Положення затверджується Вченою радою Інституту.

6.2. Контроль за виконанням Положення здійснюють посадові особи Інституту в межах своїх функціональних обов'язків.

6.3. Зміни й доповнення до Положення розглядаються й затверджуються Вченою радою Інституту.

6.4. Приклад завдань Плану проходження практики наведені у *Додатку 3*.

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
Інститут проблем математичних машин і систем

Індивідуальний план проходження науково-педагогічної практики здобувача

_____ (ПРИЗВИЩЕ, Ім'я, По батькові)

Галузь знань: **12 Інформаційні технології**

Спеціальність: **122 «Комп'ютерні науки»**

Період проходження; _____

(день/місяць – день/місяць рік)

Загальний обсяг годин/кредитів: 60 годин/2 кредити

№	Завдання	Терміни виконання	Дата виконання	Підпис керівника практики
1				
2				
3				

Науковий керівник _____
(підпис) (Ім'я, ПРИЗВИЩЕ)

Здобувач _____
(підпис) (Ім'я, ПРИЗВИЩЕ)

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
Інститут проблем математичних машин і систем

ЗВІТ

про проходження науково-педагогічної практики здобувача
ступеня доктора філософії

(ПРИЗВИЩЕ, Ім'я, По батькові)

Галузь знань: **12 Інформаційні технології**

Спеціальність: **122 Комп'ютерні науки**

Загальний обсяг годин/кредитів: **60 годин/2 кредити**

За період з «__» _____ 202_р. по «__» _____ 202_р.

Місце проходження практики _____

Здобувач _____

(підпис)

(Ім'я, ПРИЗВИЩЕ)

Керівник практики _____

(підпис)

(Ім'я, ПРИЗВИЩЕ)

Науковий керівник _____

(підпис)

(Ім'я, ПРИЗВИЩЕ)

(подальші сторінки)

ЗМІСТ, ОСНОВНИЙ ТЕКСТ ЗВІТУ, ВИСНОВКИ

(Звіт про проходження практики має містити детальну інформацію по кожному з пунктів, що містяться у плані проходження практики Додаток 1), із зазначенням дат та кількості годин по кожному пункту.

ПРИКЛАД завдань Плану проходження практики

№	Завдання
1	Складання індивідуального плану науково-педагогічної практики
2	Знайомство з організацією навчально-виховного процесу
3	Відвідування аудиторних занять співробітників Інституту або викладачів вищих навчальних закладів
4	Розробка змісту навчальних занять за спеціалізацією здобувача та методична підготовка
5	Самостійне проведення навчальних занять
6	Індивідуальна робота із слухачами
7	Інші види роботи, заплановані здобувачем та науковим керівником згідно індивідуального плану проходження практики (вказати, які саме)
8	Підготовка звіту про проходження науково-педагогічної практики

*Положення підготувала
Мойсеєнко Світлана*